

Stingrā skolotāja un rekordiste Ārija Pudule

Viņa ir Goda zīmes "Par nopelniem Preiļu novada attīstībā" laureāte, saņēmusi Nikodema Rancāna balvu, un šonedēļ Valsts prezidents viņai pasniedza Ata Kronvalda balvu. Daudzu konkursu laureāte. Un joprojām nepārspētā 800 m skrējiena rekordiste dzimtajā Preiļu novadā. Tas ir stāsts par Riebiņu vidusskolas vēstures, sociālo zinību un ģeogrāfijas skolotāju Āriju Puduli.

Egita Terēze Jonāne

Sarunas ar "Vietējo Latgales Avīzi" sākumā, kas notika klasē, Ārija aizrautīgi pastāstīja, kā pirmajā skolas dienā jaunās audzināmās 5. klases skolēnus un viņu vecākus palutināja ar pašas un māsas ceptu torti. Tā esot padevies garšīga, ko apliecināja kāds puika, kurš apēda pat vairākus gabaliņus. "Tad nu braucam uz manām mājām ēst šo svētku torti. Ceļā parunāsimies par skolotāja virsuzdevumu. Skolotājam jāievilina bērns fantastiskajā zināšanu pasaulē, jāiemāca tas, kas būs turpmākās dzīves pamats. Skolotājam jāuzbur vide, atmosfēra, kas bērnu mudināt mudina doties uz skolu ašiem soliņiem. Esmu stingra skolotāja, to zina visi, bet, ja mēs ar bērniem piedalāmies konkursos, ejam pārgājienos vai braucam ekskursijās, tad esmu tikpat kustīga, aizrautīga, ziņkārīga kā bērni. Bērnam jāredz, ka arī skolotājs var būt jautrs, aktīvs, ka arī viņš var kaut ko nezināt vai ka viņam patīk uzzināt kaut ko jaunu," teica skolotāja.

Dravnieku skolas absolvente un skolotāja

Sarunu turpinājām Ārijas ģimenes mājas terasē Stabulnieku pagastā. Cienādama ar garšīgo torti un kafiju, viņa ar lielu sirsnību stāstīja, ka ir dzimusi piecu bērnu ģimenē ļoti strādīgiem un izglītotiem vecākiem un ka skolas gaitas aizsteigušas Dravnieku astoņgadīgajā skolā. «Pirmās trīs klases mācījās vecajā skolas ēkā Polkoronā, pēc tam atklāja jauno skolas ēku. Atceros, kā mēs iegājām jaunajā mājā ļoti priecīgi, ka telpas ir plašas un gaišas. Dravnieku skolā strādāja aizrautīgi skolotāji, kuri stundas pārvērtā piedzīvojumu ceļojumā zinību pasaulē. Pateicoties skolas direktoram Jānim Visockim, kurš mācīja vēsturi, un vēlāk, pateicoties Murjāņu sporta skolas vēstures skolotājai Ziedītei Krūmiņai, ar kuru mūs saistīja dvēseļu radniecība, man vēsture kļuva tuva un mīļa,» pastāstīja Ārija.

Interesanti, ka jau studiju gados Ārija atgriezās Dravnieku skolā, tās direktores Vijas Alberingas uzaicināta, lai strādātu par

pionieru vadītāju, vēlāk, jau absolvējusi Latvijas Universitāti, tur īsu laiku pasniedza krievu valodu un literatūru. Kolēģes Evelīnas Visockas iedrošināta, audzinot meitiņu Beāti, Ārija Daugavpils Universitātē neklātienē izmācījās par vēstures skolotāju un Dravnieku skolā mācīja vēsturi. Viņa skolēnus iesaistīja arī konkursos, sporta aktivitātēs, un Dravnieku skolēni katru reizi izcīnīja godalgotas vietas un balvas (bija vieni no spēcīgākajiem ielu basketbola sacensībās). Ārija biežā mapē sakrājusi rakstus un diplomus, lai rādītu skolēniem, ka var sasniegt ļoti daudz, ja ir gribēšana piedalīties un uzvarēt, un lai pati kavētos atmiņās, – tās ir skaistas, teica Ārija.

«Dravnieku pamatskolā aizsteidzās skaisti, varētu pat teikt, radoši 35 gadi. Es mīlu laukus, mīlu mazās lauku skolas. Bet... ja skolā ir tikai 23 bērni (tik daudz skolēnu mācījās Dravnieku pamatskolā tās aizvēršanas gadā) un ja skolotājam jāstrādā apvienotajās klasēs, tad bērns ir cietējs. Arī skolotājs nevar iemācīt, pat labu gribēdams, jo viņam jāsadala uzmanība – vienu brīdi

mācāmieš sēstās klases, bet citu brīdi – jau septītās klases vielu. Skolotāja virsuzdevums ir skolot bērnus. Ir sāpīgi apzināties, ka mazās lauku skolas nevar uzturēt mācslīgi. Nav bērnu, kas tur mācās. Bet vēlreiz atkārtosos, ka mīlu mazās lauku skolas, mīlu laukus, laukos cilvēki ir fantastiski,» atzina skolotāja.

Murjāņu sporta skolas rūdījums

Ārija jau skolas laikā aktīvi sportoja, viņas iecienītākā disciplīna bija vieglatlētika, un, kā rakstīts iepriekš, Ārijas (toreiz Ivanovas) 800 m skrējiena rekords Preiļu novadā joprojām nav pārspēts. Pēc astotās klases viņa iestājās Murjāņu sporta skolā. Tas bija liels sportista un dzīves rūdījums, teica Ārija, un atminējās, kā daudzajās nometnēs, kas notika Ukrainā, Moldovā, Uzbekistānā u. c., trenējās divreiz dienā, nokrienot daudzus, daudzus kilometrus. Ārija uzvarēja sacensībās, ir bijusi arī Latvijas jauniešu izlases dalībniece, tāpat pirmos divus studiju gadus pārstāvēja Latvijas Universitātes vieglatlētu komandu.

Viņa pauda vērojumu: «Mēs, murjānieši, esam cīnītāji, spītīgi ejam uz mērķi un sasniedzam to. No 1981. gada mēs satiekamies, un šīs tikšanās notiek jau katru gadu. Tie stāsti murjāniešiem ir aizraujoši. Bet es jau neesmu aizgājusi tālu no sporta arī tagad. Dravnieku skolas ēkā ir uzstādīti trenāžieri un slēpošanas inventāra nomas istaba (paldies Preiļu novada pašvaldībai par apkuri un karsto ūdeni), un to visu uzraugu es, būdama arī sporta metodiķe, jo gribu, lai šīs vietas bērni un jaunieši iesaistītos, darbotos, lai arī skolas vairs nav. Dzīve turpinās, nedrīkst apstāties.»

Skolotājas gaitas Riebiņu vidusskolā

Šodien Ārijas skola ir Riebiņu vidusskola. Viņa māca vēsturi, sociālās zinības un ģeogrāfiju. «Noskan zvans uz stundu, bērni saliek kastītē mobilos tālruņus (ir arī tādi brīži, kad tālruni izmantojam kā palīgu mācībās, bet tās ir tikai atsevišķas reizes), un mēs kopā izzinām, piemēram, kādi vēstures posmi ir bijuši svarīgi Latvijas valsts tapšanā. Klasē ir daudz senu priekšmetu, jo arī tie stāsta par mūsu senču dzīvesveidu. Es pieturos pie gadu desmitiem pārbaudītām metodēm, integrēju arī digitālos rīkus – planšetdatorus utt. Bērniem ļoti patīk laika līnijas programma. Protī, skolēns konkrētu gadsimtu vai notikumu sagrupē pa gadiem, un tā viņš divās trīs mācību stundās iepazīst šo tēmu plaši un izsmelīgi. Ļoti labi, ka ar šo gadu vidusskolas posmā Latvijas vēsturi mācāmieš kā atsevišķu priekšmetu, jo bērniem ir ļoti jāzina savas valsts vēsture. Priecājos, ka šovasar mani divi audzēkņi piedalījās konkursa «Vēsture ap mums» apbalvošanas pasākumā pie Valsts prezidenta Rīgas pilī, un tagad jau četri skolēni jautā, vai mēs piedalīsimies atkal. Protams, ka mēs piedalīsimies, jo tas ceļš uz balvām ir aizraujošs! Paldies Diānai Bravackai par atbalstu mūsu radošumam un mūsu latviešu valodas spodrināšanu! Skolotājam jāprot ieinteresēt bērnus.

Skolotājam jābūt personībai, palīgam, draugam. Mums arī top interesanti zinātniski pētnieciskie darbi, idejas tiem rodam tepat savā novadā, piemēram, Gunita Vjakse uzrakstīja pētījumu latgaliešu valodā «Pīna goldu saīts Stabulniekūs» un izveidoja digitālo karti, bet Lāsma Jurkāne izpētīja māju logu rotājumus Riebiņu apkaimē. Man ir paveicies ar ļoti labām audzināmām klasēm (ejam pārgājienos, braucam ar velosipēdiem, sportojam utt.). Vēlos, lai arī lauku skolās strādātu skolotāja palīgi, kas būtu liels atbalsts bērnu – grūtgalvju integrēšanā. Uz lauku skolām jānāk arī jaunajiem skolotājiem, jānotiek pedagogu paaudžu maiņai. Jānāk uz skolu tikai tad, ja mīl bērnus,» teica skolotāja.

Ārija arī pauda atziņību Riebiņu vidusskolas ilggadējai direktorei Inetai Anspokai (jāiestarpina, ka viņa drīz atgriezīsies šajā amatā), jo viņa prot strādāt komandā, prot saskatīt skolotāja stiprās puses, viņa arī ļoti labi pārredz izglītības laukumu.

Spēka avots – ģimene un puķes

Ārija priecājas, ka ieprecējās laukos dzimtajā Stabulnieku pagastā, ka tur izlota ģimenes māja un ka vīrs ir viņas stiprais balsts skolotājas gaitās. Pirms vairākiem gadiem viņa savējiem teica, ka, ticēt vai neticēt, paies desmit – trīsdesmit gadi, un jūs redzēsiet, kā pamestās lauku mājas sāks piepildīties. Šis paredzējums piepildās jau šodien. Par to var pārliecināties, atbraucot uz Stabulnieku pagastu, kur ir apmetušās vairākas jaunās ģimenes, arī turpat Ārijai kaimiņos. Viņa pauda priecīgi: «Lauku mājas atdzimst, jaunie atgriežas un veido ģimenes (tepat ir Mičuļu, Puduļu, Ivanānu un citas ģimenes), un tas ir jauki. Kļūstot viedāka, arī pati saprotu, ka laukos jūtos ļoti labi. Mana ģimene – vīrs, meita, māsa – ir mana stiprā pils. Un puķes mani lutina. Jaunās audzināmās klases vecāki jautāja, kad man ir dzimšanas diena, un es viņiem teicu, lai nepērk dāvanas, bet puķes gan man patīk, tās ir puķes, nevis grieztie ziedi. Re, kur dobē zied manu skolēnu dāvinātās puķes, tās sveicina mani rītos un vakaros. Mums mājās bieži ir ciemiņi, jo es mīlu cilvēkus un mīlu gatavot. Un ja man gribas atpūtināt sirdi un prātu, es došos pie jūras. Man ir vēl viens hobijs – krāju Rīgas porcelāna fabrikas traukus. Starp citu, mēs tagad dzeram kafiju no servīzes «Ārija» tasītēm.»

Ceļš uz skolu un no skolas Ārijai ir šosejas ceļš, viņa to mēro ar mašīnu, un, kā atzina skolotāja, ceļā pavadītais laiks (bieži braucu arī uz Rīgu, jo tur dzīvo meita, iestarpināja viņa) ļauj padomāt par dienu, kas ir dāvāta, lai piepildītu to ar pašas darbu, atpūtu un smaidu. Viņai patīk šis ceļš, viņai patīk Riebiņu vidusskola, viņai patīk skolotājas gaitas. Ierodoties skolā, viņa zina, ka skolēni iepriecinās ar mājas darbiem, āķīgiem jautājumiem un kādu smieklīgu pārpratumu. Ārija visu to uzņems ar atvērtu sirdi, jo zina, ka skolotājam tāda diena ir piepildīta. ▣

Uzziņai
Ata Kronvalda fonds balvu Latvijas pedagogiem piešķir jau 35 gadus par talantīgu skolēnu apzināšanu un izglītošanu un par zinātniski pētniecisko darbu organizēšanu un vadīšanu. Zīmīgi, ka laureātu pulkā ir arī lauku skolu skolotāji. Šogad balva tika pasniegta šiem izciliem pedagogiem, starp kuriem ir arī Daugavpils Zinātnu vidusskolas fizikas skolotāja Larisa Koroševska.
(Avots – Ata Kronvalda fonds)

Dianās Bravackas foto

«Projektu finansē Mediju atbalsta fonds no Latvijas valsts budžeta līdzekļiem». «Par projekta raksta «Stingrā skolotāja un rekordiste Ārija Pudule» saturu atbild SIA «Vietējā»».

MAF
Mediju atbalsta fonds